

**Ζητήματα Διεθνούς Προστασίας σχετικά με ανθρώπους
που εγκαταλείπουν την Αραβική Δημοκρατία της Συρίας,
Επικαιροποιημένο Σημείωμα I**

1. Το παρόν έγγραφο επικαιροποιεί και αντικαθιστά το έγγραφο της Ύπατης Αρμοστείας (Υ.Α) του Ιουνίου 2012 με τίτλο *Ζητήματα Διεθνούς Προστασίας σχετικά με ανθρώπους που εγκαταλείπουν την Αραβική Δημοκρατία της Συρίας*¹ καθώς και εκείνο του Μαρτίου 2012 με τίτλο *Θέση της Ύπατης Αρμοστείας σχετικά με τις επιστροφές στην Αραβική Δημοκρατία της Συρίας*.²
2. Τον Ιούλιο του 2012, η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ICRC) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι θεωρεί τη διαμάχη στη Συρία ως ένοπλη σύρραξη μη διεθνούς χαρακτήρα, γεγονός που υποδηλώνει ότι το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο εφαρμόζεται σε όλες τις περιοχές όπου λαμβάνουν χώρα εχθροπραξίες.³ Έως και την 11^η Δεκεμβρίου 2012, περισσότεροι από 509.000 Σύριοι έχουν καταγραφεί ή περιμένουν να καταγραφούν στις γειτονικές χώρες όπως η Ιορδανία, ο Λίβανος, η Τουρκία και το Ιράκ, καθώς και χώρες της Β. Αφρικής.⁴ Επιπλέον, περισσότερες από 25.500 αιτήσεις ασύλου έχουν υποβληθεί από Σύριους σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης από τον Απρίλιο του 2011.⁵ Εντός της Συρίας, εκτιμάται ότι 1,2 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν έως αυτήν τη στιγμή εκτοπιστεί,⁶ πολλοί εκ των οποίων διαμένουν σε

¹ Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Ζητήματα Διεθνούς Προστασίας σχετικά με ανθρώπους που εγκαταλείπουν την Αραβική Δημοκρατία της Συρίας*, Ιούνιος 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4fd60deb2.html>.

² Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Θέση της Υ.Α. για τις Επιστροφές στην Αραβική Δημοκρατία της Συρίας*, 2 Μαρτίου 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4f50db552.html>.

³ ICRC, *Syria: ICRC and Syrian Arab Red Crescent maintain aid effort amid increased fighting*, 17 2012, <http://www.icrc.org/eng/resources/documents/update/2012/syria-update-2012-07-17.htm>. Βλέπε επίσης Al Jazeera, *Red Cross declares Syria conflict a civil war*, 16 July 2012, <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2012/07/2012716231913738.html>. Η δήλωση της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού (ICRC) ότι η σύγκρουση χαρακτηρίζεται ως ένοπλη σύρραξη μη διεθνούς χαρακτήρα αντικατέστησε μια προγενέστερη δήλωση της ICRC η οποία καταδείκνυε ότι η κατάσταση είχε αγγίξει τα όρια μη διεθνούς ένοπλης σύρραξης σε ορισμένες περιοχές, ιδίως στις Idlib, Homs και Hama. Σχετικά με την προηγούμενη δήλωση της ICRC βλέπε Reuters, *Some Syria violence amounts to civil war: Red Cross*, 8 May 2012, <http://www.reuters.com/article/2012/05/08/us-syria-redcross-idUSBRE8470D920120508>.

⁴ Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Number of Syrian refugees registered in region tops 500,000 mark*, 11 December 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50c717a92.html>. Για τακτικά επικαιροποιημένα στοιχεία για την καταγραφή των Σύριων, βλέπε την διαδικτυακή πύλη ενημέρωσης Syria Regional Refugee Response Information Sharing Portal: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees>.

⁵ Στον αριθμό αυτό περιλαμβάνονται οι αιτήσεις ασύλου για τους επί τόπου πρόσφυγες (sur place) και μεταγενέστερες αιτήσεις. Βασίζεται σε στοιχεία για τις αιτήσεις ασύλου από τη βάση δεδομένων EUROSTAT, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database, η οποία προσπελάστηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2012. Όσον αφορά την κατάσταση των Σύριων στην Ευρώπη, βλέπε επίσης την Ειδησεογραφική Υπηρεσία των ΗΕ (UN News Service), *As Syrians continue to flee, UN urges European Union to uphold asylum principles*, 16 October 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/508542d72.html>.

⁶ Βλέπε Γραφείο των ΗΕ για τον Συντονισμό των Ανθρωπιστικών Υποθέσεων (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), *United Nations: Ordinary people paying the price in Syria*, 3 December 2012, <http://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/united-nations-ordinary-people-paying-price-syria-enar> και Γραφείο των ΗΕ για τον Συντονισμό των Ανθρωπιστικών Υποθέσεων (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), *Syria Humanitarian Bulletin – Τεύχος 13 | 12 – 26 Νοεμβρίου 2012 (EN/AR)*, 29 Νοεμβρίου 2012, <http://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/syria-humanitarian-bulletin-issue-13-12-%E2%80%93-26-november-2012-enar>.

ακατάλληλα καταλύματα.⁷ Η ανθρωπιστική κατάσταση συνεχίζει να επιδεινώνεται και εκτιμάται ότι σχεδόν 4 εκατομμύρια Σύριοι επηρεάζονται από τη σύρραξη και έχουν ανάγκη από ανθρωπιστική βοήθεια επί του παρόντος.⁸ Η καταστροφή των ιατρικών εγκαταστάσεων και η φυγή του ιατρικού προσωπικού έχουν αφήσει μεγάλο αριθμό Σύριων χωρίς πρόσβαση στην ιατρική περίθαλψη.⁹ Η πρόσβαση στην εκπαίδευση επηρεάζεται από τη χρήση των σχολείων ως καταλυμάτων για τους εσωτερικά εκτοπισμένους καθώς και από τις ζημιές στα σχολικά κτίρια ως αποτέλεσμα της σύρραξης.¹⁰ Με την έλευση του χειμώνα, ο κρύος καιρός και οι ελλείψεις σε βασικά είδη ρουχισμού, κατάλληλα καταλύματα και θέρμανση επηρεάζουν πολλές οικογένειες.¹¹ Σε απόκριση στην κατάσταση αυτή, οι υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών, σε συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς εταίρους, έχουν επεκτείνει τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με το Σχέδιο Απόκρισης για την Παροχή Ανθρωπιστικής Βοήθειας στη Συρία (Syria Humanitarian Assistance Response Plan).¹²

3. Τα Ηνωμένα Έθνη και πηγές των ΜΜΕ συνεχίζουν να αναφέρουν περιστατικά βίας και δολοφονιών στη Συρία.¹³ Από την έναρξη των ταραχών τον Μάρτιο του 2011, έχουν υπάρξει αναφορές πολύ σοβαρών, εκτεταμένων και συστηματικών παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένων αλλά όχι αποκλειστικά περιοριζόμενων σε εξωδικαστικές δολοφονίες, βασανιστήρια, αυθαίρετη κράτηση και χρήση βαρέων όπλων εναντίον άμαχων πληθυσμών.¹⁴ Στις 16 Δεκεμβρίου 2012, οχτώ άτομα αναφέρεται ότι σκοτώθηκαν και πολλά τραυματίστηκαν στον καταυλισμό Yarmouk, το μεγαλύτερο προσφυγικό καταυλισμό Παλαιστινίων στη Δαμασκό, ως αποτέλεσμα της πρώτης καταγραφόμενης αεροπορικής επίθεσης που είχε ως στόχο της το συγκεκριμένο καταυλισμό. Πολλοί κάτοικοι αναφέρεται ότι έχουν τραπεί σε φυγή μετά την επίθεση, αφήνοντας τον καταυλισμό σε χαοτική κατάσταση ενώ αναφέρονται μάχες μεταξύ των διαφόρων φατριών.¹⁵ Έως το Νοέμβριο του 2012, ο

⁷ Για παράδειγμα, στη Homs, πολλοί άνθρωποι ζούσαν σε δημόσια καταλύματα χωρίς θέρμανση τον Νοέμβριο του 2012. Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *UNHCR assessment team finds dire living conditions in Homs*, 30 November 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50bc62952.html>.

⁸ Γραφείο του ΟΗΕ για τον Συντονισμό των Ανθρωπιστικών Υποθέσεων, *United Nations: Ordinary people paying the price in Syria*, 3 December 2012, <http://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/united-nations-ordinary-people-paying-price-syria-enar>.

⁹ Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Syria: Healthcare system*, 11 December 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50c72c3c2.html>. Επιπλέον, το ιατρικό προσωπικό αναφέρεται ότι έχει γίνει στόχος σε διάφορες επιθέσεις: βλέπε, για παράδειγμα, Médecins du Monde (Γιατροί του Κόσμου), *Doctors call for urgent action to avert winter catastrophe*, 10 December 2012, <http://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/doctors-call-urgent-action-avert-winter-catastrophe>. See also footnote 6.

¹⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, UN News Service, *UNICEF condemns mortar attack on Syrian*, 5 December 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50c1bc712.html>. Βλέπε επίσης την υποσημείωση 6.

¹¹ Βλέπε την υποσημείωση 6.

¹² Γραφείο του ΟΗΕ για τον Συντονισμό των Ανθρωπιστικών Υποθέσεων (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), *Draft Syria Humanitarian Assistance Response Plan 2012*, 25 October 2012, <http://www.unocha.org/cap/appeals/draft-syria-humanitarian-assistance-response-plan-2012>.

¹³ Βλέπε, για παράδειγμα, Radio Free Europe/Radio Liberty, *UN chief 'horrified' by Syria violence*, 30 November 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50c209891f.html>. The New York Times, Neil MacFarquhar, *In Syria, Failed Truce and No Lull in Violence*, 29 October 2012, <http://www.nytimes.com/2012/10/30/world/middleeast/attacks-continue-during-failed-holiday-truce-insyria.html>. και Associated Press, Edith M. Lederer, *UN chief: Both sides in Syria violating rights*, 4 September 2012, <http://bigstory.ap.org/article/germany-urges-syria-opposition-ready-transition>.

¹⁴ Βλέπε, για παράδειγμα, UN Human Rights Council (Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ), *Situation of human rights in the Syrian Arab Republic : resolution / adopted by the Human Rights Council*, 17 October 2012, A/HRC/RES/21/26, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50adee0d2.html> και Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic*, 16 August 2012, A/HRC/21/50, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/503485d02.html> και UN High Commissioner for Human Rights, *Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic established pursuant to United Nations Human Rights Council Resolutions S-17/1, 19/22 and 21/26*, Periodic 20 December 2012, <http://www.ohchr.org/Documents/Countries/SY/ColSyriaDecember2012.pdf>. Βλέπε επίσης Associated Press, *UN Chief urged Syria to stop using heavy weapons*, 2 Οκτωβρίου 2012, <http://bigstory.ap.org/article/un-chief-urged-syria-stop-using-heavy-weapons>.

¹⁵ Βλέπε, για παράδειγμα, Al Jazeera Syrian forces surround Palestinian camp, 17 December 2012, <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2012/12/2012121717419248502.html>. The Guardian, *Syrian jet fires rocket*

αριθμός των νεκρών από την έναρξη των ταραχών εκτιμάται ότι κυμαίνεται από 20.000 έως 40.000 άτομα.¹⁶ Η βία επηρεάζει δυσανάλογα ορισμένους από τους πιο ευάλωτους πληθυσμούς, όπως τα παιδιά. Πρόσφατες αναφορές συνεχίζουν να καταδεικνύουν τον τεράστιο αντίκτυπο των μαχών στα παιδιά¹⁷ καθώς και την εμφανή στοχοποίηση παιδιών στη σύρραξη.¹⁸ Έχουν γίνει επίσης αναφορές που αφορούν στη στρατολόγηση παιδιών προκειμένου να συμμετέχουν στην ένοπλη σύρραξη.¹⁹ Εξακολουθούν να γίνονται αναφορές για περιστατικά σεξουαλικής βίας, η οποία επηρεάζει κυρίως τις γυναίκες και τα παιδιά αλλά και τους άνδρες και τα αγόρια, ιδίως στο πλαίσιο κατ'οίκον ερευνών, στα φυλάκια ελέγχου καθώς και στα κρατητήρια.²⁰

4. Η Υ.Α. εκφράζει την ευαρέσκειά της σχετικά με το ότι οι γειτονικές χώρες συνεχίζουν, ως επί το πλείστον, να διατηρούν τα σύνορά τους ανοιχτά και να δέχονται Σύριους και άλλους που εγκαταλείπουν τη χώρα αναζητώντας προστασία και ασφάλεια, και παροτρύνει τις χώρες αυτές να εξακολουθήσουν να πράττουν το ίδιο. Η Υ.Α. χαρακτηρίζει την φυγή των πολιτών από τη Συρία ως μετακίνηση προσφύγων. Οι Σύριοι άμαχοι και τα άτομα που είχαν ως τόπο συνήθους διαμονής τους τη Συρία θα συνεχίσουν να χρήζουν διεθνούς προστασίας μέχρις ότου βελτιωθεί η κατάσταση στη Συρία και καταστεί δυνατή η εθελούσια επιστροφή με ασφάλεια και αξιοπρέπεια. Οι Σύριοι καθώς και άλλα πρόσωπα με τόπο συνήθους διαμονής τους τη Συρία, οι οποίοι έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας και προσεγγίζουν την Υ.Α. και τις αρχές των χωρών υποδοχής έχουν καταγραφεί ή βρίσκονται σε διαδικασία καταγραφής, όπου αυτή εφαρμόζεται, ως άτομα που επιζητούν διεθνή προστασία και τους παρέχεται βοήθεια. Η Υ.Α. ενθαρρύνει τα κράτη να εξασφαλίζουν ότι παρέχεται στους αφιχθέντες διεθνή προστασία καθώς και τα δικαιώματα που τη συνοδεύουν. Η μορφή της προστασίας αυτής μπορεί να διαφέρει, ανάλογα

---

at Palestinian refugee camp in Damascus, 16 December 2012, <http://www.guardian.co.uk/world/2012/dec/16/syrian-rocket-palestinian-refugee-camp>.

¹⁶ Βλέπε Radio Free Europe/Radio Liberty, *UN chief 'horrified' by Syria violence*, 30 November 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50c209891f.html> και UN News Service, *Security Council must come together to solve crisis in Syria - UN-Arab League envoy*, 29 November 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50b8ae572.html>. Βλέπε επίσης Agence France-Presse (AFP), *Attacks, air strikes hit Syria as death toll mounts*, <http://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/attacks-air-strikes-hitsyria-death-toll-mounts>.

¹⁷ Βλέπε, για παράδειγμα, Human Rights Watch, *Syria: Evidence Shows Cluster Bombs Killed Children*, 27 November 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50b8a3592.html>. Βλέπε, για παράδειγμα, Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict, *SRS/SG Zerrougui condemns the killing of Syrian children in Government air strikes*, 19 October 2012, <http://childrenandarmedconflict.un.org/pressreleases/srs-g-zerrougui-condemns-the-killing-of-syrian-children-in-government-airstrikes/>.

¹⁸ Σύμφωνα με το Γραφείο του Ειδικού Εκπροσώπου της Γενικού Γραμματέα για τα Παιδιά και τις Ένοπλες Συγκρούσεις, «*Η κατάσταση των παιδιών στη Συρία είναι πολύ άσχημη. Το προσωπικό μου και άλλοι συνάδελφοι του ΟΗΕ έχουν καταγράψει κυβερνητικές επιθέσεις σε σχολεία, άρνηση πρόσβασης των παιδιών στα νοσοκομεία, κορίτσια και αγόρια τα οποία υποφέρουν και πεθαίνουν από βομβαρδισμούς της γειτονιάς τους, και τα οποία υφίστανται επίσης βασανιστήρια, συμπεριλαμβανομένης σεξουαλικής βίας, κάποιες φορές για εβδομάδες. Μετά τη δημοσίευση της παρούσας έκθεσης, το Γραφείο μου έχει επίσης συλλέξει στοιχεία για παραβιάσεις που έχουν διαπράξει μη κρατικές ένοπλες δυνάμεις στη Συρία. Έχουμε λάβει πληροφορίες όσον αφορά αδιάκριτες βομβιστικές επιθέσεις που έχουν σκοτώσει παιδιά στη Δαμασκό και σε άλλες περιοχές, και συνεχίζουν να καταγράφονται περιστατικά που έχουν διαπράξει ένοπλοι δρώντες, όπως ο Ελεύθερος Συριακός Στρατός (Free Syrian Army), οι οποίοι ενδέχεται να έχουν παιδιά που σχετίζονται με τις δυνάμεις τους...» Γραφείο του Ειδικού Εκπροσώπου του Γενικού Γραμματέα για τα Παιδιά και τις Ένοπλες Συγκρούσεις, – *Open Debate Security Council Statement*, 19 September 2012, <http://childrenandarmedconflict.un.org/statements/19-sept-2012-open-debate-security-council-statement/>.*

¹⁹ Για παράδειγμα, σύμφωνα με το Human Rights Watch, νεαρά αγόρια έως 14 ετών υπηρετούν ως στρατιώτες, φύλακες και τσιλιαδόροι για τις ομάδες της αντιπολίτευσης. Human Rights Watch, *Syria: Opposition Using Children in Conflict*, 29 November 2012, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50b8a47c2.html>.

²⁰ Σύμφωνα με τον επικεφαλής της ερευνητικής επιτροπής των ΗΕ, Paulo Pinheiro, «*Έχουμε στην κατοχή μας αξιόπιστα στοιχεία όσον αφορά τις συνοπτικές εκτελέσεις, τις βίαιες εξαφανίσεις, τις αυθαίρετες κρατήσεις, τα βασανιστήρια και τη σεξουαλική βία και από τις δύο πλευρές...»* Al Jazeera, *Widespread rights abuses alleged in Syria*, 17 September 2012, <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2012/09/201291784743116694.html>. Βλέπε επίσης UN Human Rights Council, *Situation of human rights in the Syrian Arab Republic: resolution / adopted by the Human Rights Council*, 17 October 2012, A/HRC/RES/21/26, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/50adee0d2.html>.

με την εξέλιξη της κατάστασης στη Συρία καθώς και τις δυνατότητες των χωρών που την παρέχουν ως προς την εξέταση αιτημάτων και την υποδοχή.

5. Η προστασία, που παρέχεται σε όσους εγκαταλείπουν τη Συρία, θα πρέπει να περιλαμβάνει μεταχείριση, η οποία σέβεται την ανθρώπινη υπόσταση και αξιοπρέπεια των εμπλεκόμενων ατόμων και η οποία εγγυάται ελάχιστα ανθρωπιστικά πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων των παρακάτω:
  - α) πρόσβαση στην επικράτεια και στην ασφάλεια,
  - β) προστασία από την επαναπροώθηση (*refoulement*),
  - γ) πρόσβαση στα αναγκαία προς το ζην, που περιλαμβάνουν
    - i. επαρκή στέγαση με κατάλληλες συνθήκες υγιεινής (που είτε παρέχεται σε ειδικούς χώρους είτε εξασφαλίζεται μέσω ρυθμίσεων φιλοξενίας στις κοινότητες),
    - ii. τροφή,
    - iii. εγκαταστάσεις ιατρικής φροντίδας,
    - iv. πρόσβαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση,
  - δ) έγγραφα ταυτότητας,
  - ε) σεβασμός της οικογενειακής ενότητας και, όπου χρειάζεται, ειδική προστασία για τα παιδιά, ιδίως εκείνων που είναι ασυνόδευτα / χωρισμένα από τους γονείς τους, συμπεριλαμβανομένων ρυθμίσεων για τον εντοπισμό της οικογένειάς τους, και
  - ς) σεβασμός των αρχών της μη-διάκρισης και της ελευθερίας της μετακίνησης.²¹
6. Επιπλέον, οι ψυχολογικές ανάγκες, οι ανάγκες προστασίας και άλλες ανάγκες ιδιαίτερων ομάδων, όπως τα θύματα βασανιστηρίων, τραυματικών γεγονότων ή σεξουαλικής βίας, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ψυχολογική υποστήριξη και μηχανισμό προστασίας, συμπεριλαμβανομένων ρυθμίσεων που αφορούν τη στέγαση και την ψυχολογική και σωματική ευημερία.²²
7. Δεδομένης της κατάστασης βίας και ένοπλης σύρραξης, είναι πιθανόν να υπάρχουν μεταξύ των ατόμων που αποχωρούν από τη Συρία και αναζητούν διεθνή προστασία στις γειτονικές χώρες άνθρωποι οι οποίοι έχουν λάβει μέρος στις εχθροπραξίες – δηλαδή μαχητές²³ ή ένοπλα στοιχεία.²⁴ Η Υ.Α. ζητάει από τις ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια να εντοπίσουν, μεταξύ των νεοαφικνούμενων από τη Συρία, μαχητές και ένοπλα στοιχεία από όλες τις εμπόλεμες πλευρές και να τους στεγάσουν χωριστά, κατά τρόπο συμβατό με τον ανθρωπιστικό και μη στρατιωτικό (civilian) χαρακτήρα του ασύλου. Τα άτομα που

²¹ Βλ. για παράδειγμα, Εκτελεστική Επιτροπή του Προγράμματος του Ύπατου Αρμοστή, *Conclusion No. 22 (XXXII), Protection of Asylum-Seekers in Situations of Large-Scale Influx, 1981*, in: *UN High Commissioner for Refugees, A Thematic Compilation of Executive Committee Conclusions*, 6^η έκδοση, Ιούνιος 2011, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4f50cfbb2.html>.

²² Βλ. για παράδειγμα, Εκτελεστική Επιτροπή του Προγράμματος του Ύπατου Αρμοστή, *Conclusion No. 93 (LIII), 2002, Conclusion on reception of asylum-seekers in the context of individual asylum systems*, <http://www.unhcr.org/3dafdd344.html>.

²³ Να σημειωθεί ότι η Υ.Α. χρησιμοποιεί τον όρο «μαχητές» με πιο ευρεία έννοια σε σχέση με τη συγκεκριμένη σημασία που έχει ο όρος μαχητής στο διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και τον εφαρμόζει σε «οποιοδήποτε μέλος, άνδρα ή γυναίκα, των τακτικών ενόπλων δυνάμεων ή μιας άτακτης ένοπλης ομάδας, ή κάποιος που συμμετέχει ενεργά στις στρατιωτικές δραστηριότητες και εχθροπραξίες, ή έχει αναλάβει δράση για τη στρατολόγηση ή εκπαίδευση στρατιωτικού προσωπικού, ή έχει υπάρξει σε θέση διοίκησης ή λήψης αποφάσεων σε μια ένοπλη οργάνωση, τακτική ή άτακτη, και ο οποίος βρίσκεται σε μια χώρα φιλοξενίας.» Βλέπε Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Operational Guidelines on Maintaining the Civilian and Humanitarian Character of Asylum*, September 2006, σελ.17. <http://www.unhcr.org/refworld/docid/452b9bca2.html>.

²⁴ Ο όρος «ένοπλα στοιχεία» αφορά όλα τα άτομα που φέρουν όπλα, που μπορεί είτε να είναι μαχητές είτε άμαχοι. Έχει σκοπό να περιλαμβάνει τους άμαχους που τυγχάνουν να φέρουν όπλα για λόγους αυτοάμυνας ή για λόγους που αφορούν σε οποιαδήποτε στρατιωτική δράση. Ενώ όλα τα ένοπλα στοιχεία πρέπει να αποφασιστούν ενώ διασχίζουν τα σύνορα για να μπουν σε μια χώρα φιλοξενίας, μόνοι οι μαχητές πρέπει να διαχωριστούν από τους υπόλοιπους και να τεθούν υπ περιορισμό. Βλέπε Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Operational Guidelines on Maintaining the Civilian and Humanitarian Character of Asylum*, September 2006, σελ.17. <http://www.unhcr.org/refworld/docid/452b9bca2.html>.

αναγνωρίζονται ως μαχητές ή ένοπλα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που σχετίζονται με ένοπλες δυνάμεις ή ένοπλες ομάδες, χρειάζεται να υφίστανται μεταχείριση σύμφωνη με τα υφιστάμενα πρότυπα που ισχύουν στο εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο.²⁵

8. Ενώ η πλειονότητα των Σύριων και άλλων που επί του παρόντος εγκαταλείπουν από τη χώρα εμφανίζονται να παραμένουν στην περιοχή, υπάρχουν όλο και περισσότερα άτομα τα οποία καταφθάνουν σε πιο μακρινές χώρες και υποβάλλουν αιτήματα για διεθνή προστασία. Στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν τέτοιες αφίξεις σε χώρες με εδραιωμένα συστήματα ασύλου, πρέπει να διασφαλίζονται η πρόσβαση στην επικράτεια, οι διαδικασίες ασύλου και τα κατάλληλα ευεργετήματα ως προς την υποδοχή ενώ τα αιτηματά τους θα πρέπει να εξετάζονται με δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες. Η κράτηση των αιτούντων άσυλο θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις και ως έσχατο μέσο. Η Υ.Α. θεωρεί ότι πολλοί Σύριοι που ζητούν διεθνή προστασία είναι πιθανό να πληρούν τις προϋποθέσεις του ορισμού του πρόσφυγα όπως περιλαμβάνεται στη Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, καθώς σε πολλές περιπτώσεις ο δικαιολογημένος φόβος δίωξης τους συνδέεται με κάποιον από τους λόγους της Σύμβασης²⁶. Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δεν πληρούν τα κριτήρια της Σύμβασης του 1951, είναι πιθανόν να εφαρμόζονται²⁷ κριτήρια συμπληρωματικών μορφών προστασίας, συμπεριλαμβανομένων

²⁵ Συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Εν γένει, τα παιδιά που σχετίζονται με ένοπλες δυνάμεις ή ένοπλες ομάδες δεν θα πρέπει να τίθενται υπό περιορισμό, αν και μπορεί να ισχύουν εξαιρέσεις για παιδιά 15 ετών και άνω για λόγους που αφορούν στη σύρραξη. Σε τέτοιες περιπτώσεις, τα παιδιά που τίθενται υπό περιορισμό θα πρέπει να επωφελούνται από ειδικές εγγυήσεις όπως ορίζονται στο ανθρωπιστικό δίκαιο και το δίκαιο των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Βλέπε Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Operational Guidelines on Maintaining the Civilian and Humanitarian Character of Asylum*, September 2006, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/452b9bca2.html>.

²⁶ Οι μέθοδοι πολέμου που παρατηρούνται στη Συρία περιλαμβάνουν την εκτόξευση οβίδων ή άλλες μορφές επιθέσεων εναντίον ολόκληρων γειτονιών, υποτίθεται για λόγους πραγματικής ή εκλαμβανόμενης στήριξης προς την άλλη πλευρά, καθώς και πιο πρόσφατες αναφορές για την κατεδάφιση κατοικιών με μπουλντόζες. Οι πράξεις αυτές, σε συνδυασμό με έγκυρες και αξιόπιστες αναφορές για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που έχουν διαπράξει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στη σύρραξη, καταδεικνύουν ότι σημαντικοί αριθμοί Σύριων αμάχων είναι πιθανόν να έχουν τραπεί σε φυγή από τη Συρία λόγω δικαιολογημένου φόβου που βασίζεται σε πραγματική ή αποδιδόμενη πολιτική πεποίθηση. Επιπλέον, όσον αφορά τις μειονοτικές ομάδες της Συρίας, όπως οι Αρμένιοι Ορθόδοξοι και άλλοι Χριστιανοί, οι κοινότητες των Δρούζων, οι Παλαιστίνιοι και οι Αλεβίτες αναφέρεται ότι όλο και περισσότερο παρασύρονται προς τη σύρραξη, η οποία λέγεται ότι αποκτά συνεχώς εντεινόμενο σεκταριστικό χαρακτήρα. Τα μέλη των μειονοτικών κοινοτήτων μπορεί να έχουν δικαιολογημένο φόβο δίωξης για λόγους φυλής ή εθνικότητας. Άλλοι λόγοι που αναφέρονται στη Σύμβαση μπορεί ωστόσο να είναι επίσης σχετικοί, ανάλογα με τις περιστάσεις κάθε ξεχωριστής περίπτωσης. Όσον αφορά τις επιθέσεις σε ολόκληρες γειτονιές, βλέπε, για παράδειγμα, Γραφείο της Ύπατης Αρμοστού του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ms. Navi Pillay, *United Nations High Commissioner for Human Rights: Statement to the Side-event at the 21st session of the UN Human Rights Council on "Bearing witness: human rights and accountability in Syria"*, 10 September 2012, <http://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=12491&LangID=E>. Όσον αφορά τον αυξημένο σεκταρισμό και τη θέση των μειονοτικών ομάδων στη σύρραξη, βλέπε: Ύπατη Αρμοστής του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, *Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic established pursuant to United Nations Human Rights Council Resolutions S-17/1, 19/22 and 21/26*, 20 December 2012, <http://www.ohchr.org/Documents/Countries/SY/ColSyriaDecember2012.pdf>.

Έχουν υπάρξει επίσης αναφορές για αδιάκριτες επιθέσεις, μεταξύ άλλων εκτόξευση ρουκετών, από δυνάμεις της αντιπολίτευσης: βλέπε, για παράδειγμα Agence France Presse (AFP), *Syria rebels shell key pro-Assad area*, 8 November 2012, που επαναδημοσιεύθηκε σε διάφορες ειδησεογραφικές πηγές, μεταξύ άλλων στο World News Australia, <http://www.sbs.com.au/news/article/1708757/Syria-rebels-shell-key-pro-Assad-area>.

²⁷ Βλέπε Οργανισμό Αφρικανικής Ενότητας (Organization of African Unity), *Convention Governing the Specific Aspects of Refugee Problems in Africa* ("OAU Convention", 10 September 1969, 1001 U.N.T.S. 45, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b36018.html>). Ευρωπαϊκή Ένωση: Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *Council Directive 2004/83/EC of 29 April 2004 on Minimum Standards for the Qualification and Status of Third Country Nationals or Stateless Persons as Refugees or as Persons Who Otherwise Need International Protection and the Content of the Protection Granted*, 19 May 2004, 2004/83/EC, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4157e75e4.html>. Διακήρυξη της Καραθγένης για τους Πρόσφυγες, Συνέδριο για τη Διεθνή Προστασία των Προσφύγων στην Κεντρική Αμερική, το Μεξικό και τον Παναμά, 22 Νοεμβρίου 1984, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b36ec.html>. Asian-African Legal Consultative Organization (AALCO), *Bangkok Principles on the Status and Treatment of Refugees* ("Bangkok Principles"), 31 December 1966, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3de5f2d52.html>.

εκείνων που θεσπίζονται σε δεσμευτικά ή μη δεσμευτικά καθεστώτα ή αρχές περιφερειακής προστασίας ή προσφυγικά κριτήρια που βασίζονται στη γενικότερα επικρατούσα κατάσταση²⁸.

9. Καθώς η κατάσταση στη Συρία είναι ρευστή και μπορεί να παραμείνει αβέβαιη για αρκετό καιρό ακόμα, η Υ.Α. εκφράζει την ευαρέσκειά της σχετικά με το ότι οι Κυβερνήσεις έχουν λάβει μέτρα για την αναστολή της αναγκαστικής επιστροφής υπηκόων της Συρίας ή όσων έχουν ως τόπο συνήθους διαμονής τη Συρία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των οποίων τα αιτήματά ασύλου απορρίφθηκαν. Τέτοιου είδους μέτρα έχουν σκοπό να εφαρμοστούν μέχρις ότου βελτιωθεί επαρκώς η κατάσταση ασφαλείας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα ώστε να επιτρέπεται η ασφαλής, αξιοπρεπής και βιώσιμη επιστροφή τους. Η Υ.Α. συνιστά μετ'επιτάσσεως τη διατήρηση ενός μορατόριουμ από τα κράτη όσον αφορά όλες τις επιστροφές στη Συρία προς το παρόν, εκκρεμούσης της αξιολόγησης για το πότε η μεταβληθείσα κατάσταση στη χώρα θα επιτρέψει την επιστροφή με τρόπο ασφαλή και αξιοπρεπή.
10. Η Υ.Α. ζητάει από τα κράτη πέρα από τη γεωγραφική περιοχή όπου βρίσκεται η Συρία, να διερευνήσουν συγκεκριμένους και ουσιαστικούς τρόπους να εκφράσουν την αλληλεγγύη τους, κυρίως αποσκοπώντας στην κατανομή του βάρους και των ευθυνών προστασίας που έχουν προς το παρόν αναληφθεί από τις γειτονικές στη Συρία χώρες.
11. Η Υ.Α. επίσης παροτρύνει τα κράτη τα οποία έχουν αναγνωρίσει τους Σύριους ως πρόσφυγες σε ατομικές διαδικασίες να θέσουν σε ισχύ και το δικαίωμά τους στην οικογενειακή ενότητα. Ο σεβασμός της οικογενειακής ενότητας συνιστά πρωταρχικό δικαίωμα και η διασφάλιση της άσκησης του εν λόγω δικαιώματος μέσω της οικογενειακής επανένωσης μπορεί να θεωρηθεί ως ουσιαστική επίδειξη αλληλεγγύης. Επιπροσθέτως, η διευκόλυνση της οικογενειακής επανένωσης θα αποτρέψει μέλη της οικογένειας των ατόμων που έχουν αναγνωρισθεί ότι χρήζουν διεθνούς προστασίας από το να αποτολμήσουν επικίνδυνα ταξίδια, με την διευκόλυνση διακινητών, πέραν των γειτονικών χωρών της Συρίας προκειμένου να επανενωθούν στις χώρες όπου τους έχει χορηγηθεί άσυλο.
12. Οι κατευθυντήριες αυτές οδηγίες προορίζονται για τα κράτη που δέχονται αφιχθέντες από τη Συρία και θα επικαιροποιούνται ανάλογα με τις εξελίξεις στη Συρία.

Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ
για τους Πρόσφυγες
Δεκέμβριος 2012

---

²⁸ Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται για να γίνει διαχωρισμός μεταξύ των κριτηρίων διεθνούς προστασίας που απορρέουν από τις ιδιαίτερες, ατομικές περιστάσεις που αφορούν το συγκεκριμένο πρόσωπο (όπως λ.χ. περιστάσεις που μπορεί να συνδέονται με κάποιον λόγο που αναφέρεται στη Σύμβαση του 1951) και τα κριτήρια προστασίας που προκύπτουν από τη γενική κατάσταση την οποία αντιμετωπίζουν όλοι οι άνθρωποι που βρίσκονται σε μία συγκεκριμένη περιοχή.